

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissově a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Y. T.**, zast. Mgr. Ing. Vítězslavem Zdeňkem, advokátem, se sídlem Blanická 1008/28, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2025, č. j. 10 A 139/2025-28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 6.134,70 Kč k rukám jejího zástupce Mgr. Ing. Vítězslava Zdeňka, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyně se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného. Ten podle žalobkyně spočíval ve skutečnosti, že jí žalovaný vrátil její žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 8. 9. 2025 jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění účinném od 3. 9. 2025 (dále jen „lex Ukrajina“), neboť žalobkyně dříve získala dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie (Finská republika).

[2] Městský soud v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) výrokem I. rozhodl, že zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil dne 8. 9. 2025 žalobkyni uvedenou žádost jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Výrokem II. pak městský soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením její žádosti.

[3] Městský soud se především zabýval tím, zda lze aplikovat § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, nebo zda je toto ustanovení v rozporu s unijním právem. Poukázal na to, že na § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina je třeba nahlížet ve světle dosavadní judikatury vztahující se k § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona. Odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské Unie ze dne 27. 2. 2025, *Krasiliva*, C-753/23, ECLI:EU:C:2025:133 (dále jen „Soudní dvůr“ a „rozsudek ve věci *Krasiliva*“), na nějž navázalo velké množství rozsudků Nejvyššího správního soudu, a dodal, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina propojuje původní samostatné důvody podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina a nově k nim připojuje kumulativní podmínku, a sice předchozí oznámení o riziku vyčerpání kapacit podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina.

[4] Městský soud poukázal na to, že je klíčové, že žadateli vzniká nárok na „*přiznání dočasné ochrany*“ již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2022“). Žadateli tedy vzniká nárok na to, aby si zvolil hostitelský stát a v důsledku vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně i na to, aby se přemístil do státu jiného. V té souvislosti také městský soud rekapituloval postup, jakým má žalovaný s žádostmi osob uvedených v informačním systému *Temporary Protection Platform* (TPP) nakládat. K tomu dodal, že ani z pozdějšího prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. července 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2025“) neplyne, že by členský stát mohl vrátit žádost jako nepřijatelnou bez věcného posouzení.

[5] Pokud jde o podmínku vyplývající z § 3 odst. 3 lex Ukrajina, městský soud poukázal na to, že ji aktivuje sám žalovaný tím, že Evropské komisi doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Toto oznámení se svou povahou blíží žádosti o postup dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Posledně jmenovaný institut je přitom politickým, nikoli právním aktem, z něhož nelze dovozovat ztrátu práv držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Městský soud upozornil i na to, že oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina je pouze oznámením o riziku překročení kapacit, nikoli o jejich samotném překročení. Nemohou z něj tedy vyplynout závažnější důsledky, než jaké předpokládá směrnice o dočasné ochraně v čl. 25 odst. 3. Podle městského soudu směrnice o dočasné ochraně neumožňuje členskému státu, aby jednostranně omezil práva, která žadatelům plynou z ní a z prováděcích rozhodnutí Rady. Připomněl, že směrnice o dočasné ochraně stanoví minimální požadavky stran dočasné ochrany, a proto nemůže být zákonným postupem žalovaného, který v rozporu s právem Evropské unie použil § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina ve spojení s jeho § 3 odst. 3. Závěrem městský soud upozornil i na to, že § 5 odst. 1 písm. f)

pokračování

lex Ukrajina arbitrárně rozlišuje mezi žadateli, kteří žádají o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují práva druhotného pohybu.

II.

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhuje jej zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatel předně uvádí, že Nejvyšší správní soud by měl při svém rozhodování zvážit opětovné položení předběžné otázky s tím, že „*všechny případy by měly být do té doby přerušeny*“, a to jak u soudů, tak na úrovni správního orgánu.

[8] Pokud by mělo existovat právo sekundárního pohybu, muselo by podle stěžovatele plynout přímo z textu směrnice o dočasné ochraně. Přímý účinek směrnice však vyžaduje, aby bylo jasně, přesně a bezpodmínečně formulováno právo, které je jednotlivci garantováno. Takové ustanovení však ve směrnici chybí. Ani normativní text prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2022 právo sekundárního pohybu neobsahuje. Naopak, prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2025 potvrzuje, že předchozí výklad zastávaný Nejvyšším správním soudem nebyl správný. Stěžovatel zdůrazňuje, že nejde „*o prchání z válečného konfliktu*“, ale o pouhé stěhování.

[9] Ve vztahu k bodům 4 a 6 odůvodnění prováděcího rozhodnutí z roku 2025 stěžovatel upozorňuje, že žádný z těchto bodů, ani rozsudek ve věci *Krasiliva* nepožadují asistenci orgánů členského státu ve vztahu k držiteli dočasné ochrany při „*zrušení jeho dočasné ochrany*“ v jiném členském státě. Podle stěžovatele výkladové pravidlo bodu 6 odůvodnění prováděcího rozhodnutí z roku 2025 poskytuje rovněž výklad bodu 5, který se týká vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Rada tím podle něj dala najevo, že žádosti osob, které jsou oprávněny k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu, by měly být bez dalšího zamítnuty, a upřesnily též význam dohody o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně.

[10] Stěžovatel má za to, že právo přestěhování se v rámci Evropské unie náleží pouze občanům Evropské unie, nikoli příslušníkům třetích zemí oprávněně pobývajícím na území některého ze členských států. Rada nemůže prováděcím rozhodnutím rozšířit rozsah práv, která jsou osobám požívajícím dočasnou ochranu přiznána. Pokud tedy právo sekundárního pohybu neplyne přímo ze směrnice o dočasné ochraně, nelze je dovozovat z prováděcího rozhodnutí z roku 2022. Stěžovatel upozorňuje i na rozsudek ze dne 19. 12. 2024, *Kaduna*, C-244/24 a C-290/24, ECLI:EU:C:2024:1038, v němž podle něj Soudní dvůr upozornil, že toto prováděcí rozhodnutí nemůže být v rozporu s uvedenou směrnicí, ani ji měnit. Jeho smyslem je pouze vyjasnit obsah ustanovení směrnice a určit způsoby jejich provádění.

[11] Podle stěžovatele je sporný výklad zastávaný Nejvyšším správním soudem, podle něž pokud Česká republika jednou učinila spolu s ostatními státy prohlášení podle č. 11 směrnice, je jím navždy vázána, ledaže by se s každým členským státem individuálně dohodla jinak. Čl. 11 směrnice o dočasné ochraně je navíc podle stěžovatele irelevantní, protože druhotné pohyby neřeší. Stěžovatel odkazuje rovněž na společné prohlášení Německa a České republiky, které podle něj interpretaci prováděcího rozhodnutí Rady

z roku 2022 dále osvětluje. Stěžovatel proto nesouhlasí se závěrem městského soudu, dle něhož nové body odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2025 na závěrech dosavadní judikatury nic nemění.

[12] Stěžovatel opakuje, že v případě druhotného pohybu již nejde o situaci, kdy daná osoba prchá z válečného konfliktu. Pro stěhování Česká republika počítá s využitím standardních migračních kanálů, tedy s podáním žádosti o pobytové oprávnění prostřednictvím Generálního konzulátu České republiky ve Lvově (a to i vzdáleně). Tuto argumentaci stěžovatel podporuje odkazem na statistické údaje, z nichž má vyplývat, že většině takových žádostí v roce 2024 a v lednu až září 2025 bylo vyhověno, přičemž převážnou část těchto žádostí podávají osoby, které pobývají v režimu dočasné ochrany na území jiného členského státu. Neudělením dočasné ochrany tedy dotyčná osoba není vystavena povinnosti vrátit se na Ukrajinu, nýbrž má reálnou možnost získat pobytové oprávnění.

[13] Závěrem stěžovatel odkazuje na legislativní proces v souvislosti se změnou lex Ukrajina (provedenou zákonem č. 314/2025 Sb. s účinností od 3. 9. 2025), v jejímž rámci došlo k přijetí v dané věci použitých § 3 odst. 3 a § 5 odst. 1 písm. f) tohoto zákona. V podrobnostech popisuje průběh jednání Poslanecké sněmovny PČR s tím, že z dostupných podkladů je zřejmé, že se pozměňovacím návrhem řádně a vědomě zabývala a že byl podpořen napříč politickým spektrem. Stěžovatel dodává, že „*v posledním období se situace dramaticky zhoršuje*“ a že eviduje zhruba 100% nárůst počtu žádostí o dočasnou ochranu a že počet žádostí je nejvyšší od konce první vlny žádostí v roce 2022.

[14] Stěžovatel je přesvědčen, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina není rozporný s unijním právem, a proto podle něj postupoval. Ve směrnici o dočasné ochraně jakožto minimálním standardu žádné mezery nejsou, v neřešených otázkách mají členské státy prostor pro vlastní úvahu.

III.

[15] Žalobkyně ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou. Podle žalobkyně městský soud posoudil její věc správně, napadený rozsudek je zákonný, přezkoumatelný a opírá se o správné právní posouzení. Soud příléhavě aplikoval judikaturu Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora a správně vyhodnotil postup stěžovatele jako nezákonný zásah.

[16] Žalobkyně považuje kasační stížnost stěžovatele za projev trvajícího a závažného nerespektování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, právního řádu České republiky i unijního práva. Podle jejího názoru stěžovatel pouze opakuje argumentaci, kterou správní soudy již jednoznačně odmítly. Žalobkyně opakuje, že ač dne 8. 9. 2025 podala u žalovaného žádost o dočasnou ochranu, ten ji mechanicky a bez věcného posouzení vrátil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, nevedl s ní správní řízení, neposkytl jí zákonná poučení a její žádost neposoudil individuálně.

[17] K samotnému § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina žalobkyně uvádí, že je pouze reformulací dřívějších důvodů nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona,

pokračování

které Nejvyšší správní soud opakovaně shledal neaplikovatelnými pro rozpor s unijním právem. Uvedené ustanovení proto nemůže odůvodnit vrácení žádostí jako nepřijatelných.

[18] K oznámení o riziku vyčerpání kapacit podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina žalobkyně dále doplňuje, že není způsobilé měnit unijní rámec dočasné ochrany, a jeho existence tak sama o sobě nemůže založit nepřijatelnost její žádosti. Stěžovatel podle ní navíc rezignoval na jakákoliv individuální skutková zjištění. Žalobkyně nesouhlasí ani se stěžovatelovou argumentací, podle níž prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2025 přináší změnu, která umožňuje omezit sekundární pohyb osob. Toto rozhodnutí pouze prodloužilo trvání dočasné ochrany a neobsahuje normativní změny v neprospěch žadatelů. K podpůrným odkazům stěžovatele na společné prohlášení České republiky a Německa pak žalobkyně dodává, že nejde o právní akt, není závazné, nemůže vykládat ani měnit unijní předpisy a nelze jej použít jako důvod pro odmítnutí přijetí žádosti o dočasnou ochranu.

[19] Konečně za irelevantní žalobkyně považuje námitku, podle níž měla využít jiné pobytové tituly (např. žádosti prostřednictvím generálního konzulátu). Dočasná ochrana je podle ní zvláštní institut určený osobám prchajícím před ozbrojeným konfliktem, nikoli alternativa k jiným pobytovým oprávněním; nelze ji nutit opouštět území Evropské unie a žádat o jiný pobytový status z Ukrajiny.

IV.

[20] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[21] Kasační stížnost není důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud se již v minulosti zabýval sekundárním pohybem osob, jejichž žádost o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice shledal stěžovatel nepřijatelnou, protože jim dříve oprávnění k pobytu přiznal jiný členský stát Evropské unie, a také zcela totožnými námitkami stěžovatele, které nastolil i v nyní projednávané věci. Čtvrtý senát tak neshledal důvody odchýlit se nejen od závěrů dosavadní judikatury (kterou městský soud v napadeném rozsudku označuje jako tzv. dubnovou judikaturu), ale především těch, které vyslovil Nejvyšší správní soud v nedávném rozsudku ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18, které se vztahují k právní úpravě obsažené v lex Ukrajina s účinností od 3. 9. 2025, podle níž postupoval i stěžovatel.

[23] Podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina, *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže [...]*

- c) *je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,*
- d) *je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie, [...]*

f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.

[24] Podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina, Ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.

[25] Nejvyšší správní soud předepisuje, že stěžovatelova kasační argumentace není postavena na adresných námitkách proti odůvodnění napadeného rozsudku, ale jde spíše o obecnou polemiku zejména s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu. Je z ní současně patrná setrvalá neochota tuto již ustálenou judikaturu akceptovat a snaha nadále bránit tomu, aby se oprávněné vysídlené osoby (držitelé dočasné ochrany udělené samotným prováděcím rozhodnutím Rady z roku 2022, jimž členské státy pouze deklaratorně potvrzují tento status tím, že jim přiznávají jednotlivá práva s dočasnou ochranou spojená, především právo pobytu – viz odst. [19] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27), které byly původně registrovány k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, domohly v České republice svých práv. Kasační stížnost je tak na samé hranici projednatelnosti, nicméně lze z ní seznat, že stěžovatel nesouhlasí se závěry městského soudu týkajícími se v nynější věci aplikovaného § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina a s jeho názorem na postup, který stěžovatel zaujal ve věci žádosti žalobkyně.

[26] Městský soud dospěl k závěru, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina vyžaduje splnění dvou podmínek: (i) žadatel je nebo byl oprávněn k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě a zároveň (ii) stěžovatel zaslal Komisi oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Městský soud považuje tyto podmínky za kumulativní, již nesplnění jedné z nich by tudíž vedlo k tomu, že by žádost žalobkyně nemohla být vrácena jako nepřijatelná. Proti tomuto závěru stěžovatel nic nenamítá.

[27] Městský soud se dále zabýval naplněním obou těchto podmínek a dospěl k závěru, že nelze aplikovat žádnou z nich. Stěžovatelovy námitky směřují pouze proti závěru o nemožnosti aplikovat podmínku (i), která však již byla předchozí judikaturou, která je stěžovateli dobře známa, vyřešena. Ve vztahu k podmínce (ii) stěžovatel toliko uvádí, že zaslání oznámení bylo podle něj odůvodněné, neboť v poslední době dochází ke zvýšení počtu žádostí. Nikterak ale nerozporuje argumentaci městského soudu, která vedla k závěru, že i tato podmínka je v rozporu s unijním právem, resp. nemůže mít na obsah unijního práva žádný vliv.

[28] Stížnostním tvrzením, podle něž směrnice o dočasné ochraně nezaručuje právo sekundárního pohybu, se Nejvyšší správní soud již opakovaně ve své judikatuře zabýval. Přímý účinek pravidla, podle něhož členské státy nemohou stanovit osobám požívajícím dočasné ochrany podmínky méně příznivé než ty vymezené ve směrnici o dočasné ochraně, je rozveden v rozsudku ze dne 5. 9. 2024, č. j. 2 Azs 111/2024-29 (viz odst. [42] až [45]). Otázkou nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina se kasační soud zabýval po vydání rozsudku ve věci *Krasiliva* mnohokrát, počínaje již výše citovaným

pokračování

rozsudkem č. j. 5 Azs 273/2023-27. Existence práva oprávněné vysídlené osoby (držitele dočasné ochrany) na druhotnou volbu státu pobytu je podrobně popsána jednak v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 (viz odst. [53] až [70]), a poté i v celé řadě navazujících rozsudků Nejvyššího správního soudu, v nichž shledal postup stěžovatele vůči žadatelům jako nezákonný zásah. Námitkami týkajícími se bodů 4 a 6 odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2025 se pak tento soud zabýval v rozsudku ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28 (a dalších jej následujících), v němž vypořádal i námitku, podle níž prováděcí rozhodnutí nemůže rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům dočasné ochrany přiznána, stejně jako i argumentaci týkající se jednostranných prohlášení České republiky a Německa (srov. odst. [13] až [15] zmiňovaného rozsudku). Vzhledem k tomu, že stěžovatel v nynější kasační stížnosti pouze opakuje argumentaci uvedenou již dříve, aniž by reflektoval její dřívější vypořádání, Nejvyšší správní soud odkazuje na příslušné pasáže uvedených rozsudků, které jsou stěžovateli známy, aniž shledává potřebu své závěry na tomto místě opakovat.

[29] Nejvyšší správní soud pro úplnost ke stěžovatelovu odkazu na jednostranné prohlášení České republiky a Spolkové republiky Německo k závazku neuplatňovat článek 11 směrnice o dočasné ochraně dodává, že jednostranně se od něj odchýlit nelze. Členské státy Evropské unie učinily společné prohlášení (*„S cílem podpořit členské státy, které jsou hlavními vstupními místy hromadného přílivu vysídlených osob prchajících před válkou z Ukrajiny, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2022, a s cílem prosazovat rovnováhu mezi úsilím všech členských států se členské státy dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 směrnice 2001/55/ES na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s uvedeným prováděcím rozhodnutím Rady a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak.“* – důraz přidán soudem), z něž vyplývá, že aktivovaly napříč celou Evropskou unií možnost, s níž výslovně počítá poslední věta čl. 11 směrnice o dočasné ochraně (*„Na základě dvoustranné dohody členské státy mohou rozhodnout, že tento článek nebudou používat.“*). Není přitom podstatné, že se jedná o dohodu mnohostrannou, neboť i na ni lze nahlížet jako na sérii dvoustranných dohod. To potvrzuje rovněž prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2022 (bod 15 jeho odůvodnění). Na vyloučení čl. 11 se pak nic nezměnilo ani po přijetí prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2025 (viz bod 5 odůvodnění). Jeho normativním obsahem je „pouhé“ prodloužení trvání dočasné ochrany o další rok. Bod 6 odůvodnění tohoto prováděcího rozhodnutí pak pouze upřesňuje, že práva v souvislosti s dočasnou ochranou nemají být čerpána ve dvou státech zároveň. Nevyvrací však možnost jejich čerpání postupně, tedy možnost druhotné volby státu pobytu, jak již Nejvyšší správní soud ve výše zmiňované judikatuře opakovaně dovodil.

[30] Kasační argumentaci, podle níž Česká republika *„počítá s využitím standardních imigračních kanálů“* (což podle stěžovatele obnáší možnost požádat o pobytové oprávnění u Generálního konzulátu České republiky ve Lvově), stěžovatel uplatňuje bez jakékoliv návaznosti na konkrétní závěry vyslovené v napadeném rozsudku. Směřuje tedy zcela mimo jeho *ratio decidendi*, a Nejvyšší správní soud proto neshledává důvod se jí více zabývat. Zbývá dodat, že městský soud v napadeném rozsudku nevyslovil, že by žalobkyně neměla žádnou jinou možnost, jak by mohla získat v České republice pobytové oprávnění, nýbrž se zabýval zákonností stěžovatelova postupu při vyřizování žádosti žalobkyně o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany.

[31] Obdobně se s předmětem posouzení ze strany městského soudu mívá i obsáhlé pojednání o průběhu legislativního procesu týkajícího se přijetí novely lex Ukrajina (zákon č. 314/2025 Sb.) účinné od 3. 9. 2025. Pro posouzení věci [správnosti úvah městského soudu o nesouladu aplikovaného § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s unijním právem a o nezákonném postupu žalovaného při vyřizování žádosti žalobkyně o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany] nelze z těchto obsáhlých stěžovatelských tvrzení ničeho vytěžit, a proto ani jim není Nejvyšší správní soud povinen se více věnovat.

[32] Navrhuje-li stěžovatel v kasační stížnosti, aby Nejvyšší správní soud opětovně položil předběžnou otázku Soudnímu dvoru, neuvádí, jak by taková nová předběžná otázka měla znít, a především neuvádí, že by zodpovězení nějaké předběžné otázky bylo potřebné k posouzení souladu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s unijním právem. Opakuje pouze své přesvědčení, že odpověď Soudního dvora v rozsudku ve věci *Krasiliva* na předchozí předběžnou otázku je vykládána chybně. Stěžovatel nerozporuje závěr městského soudu, podle něž ve zmíněném ustanovení jde *de facto* o spojení dvou dosavadních důvodů nepřijatelnosti, doplněné o další podmínku, která je plně v moci stěžovatele. Konkrétní argumentaci se ani nevymezuje proti úvahám městského soudu ohledně oné nové podmínky (spočívající v oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina), kterou městský soud také shledal rozpornou s unijním právem, resp. ohledně níž dovodil, že nemůže mít na unijní právo, které garantuje dočasnou ochranu, vliv. S ohledem na uvedené Nejvyšší správní soud neshledává jakýkoliv důvod pro opětovné položené předběžné otázky.

[33] Pokud jde o samotné oznámení předpokládané v § 3 odst. 3 lex Ukrajina, stěžovatel odkazuje na dopis ze dne 25. 8. 2025 (sepsaný nadto před účinností uvedeného ustanovení), který ale neobsahuje žádné detaily ohledně toho, jaké vlastně jsou kapacity České republiky a ve kterých konkrétních oblastech jsou překročeny, resp. že hrozí, že budou překročeny. Městský soud přitom správně upozornil na to, že případný náhlý hromadný příliv vysídlených osob by představoval důvod pro aplikaci čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně a koordinované řešení ze strany orgánů Evropské unie. I kdyby tedy k takovému náhlému nárůstu došlo, nemohlo by to ospravedlnit vrácení jednotlivých žádostí o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany jako nepřijatelných, tedy bez jejich věcného posouzení, podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Takový postup směrnice o dočasné ochraně neumožňuje.

[34] Nejvyšší správní soud tudíž ve shodě s městským soudem uzavírá, že vrácením žádosti žalobkyně o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany jako nepřijatelné se stěžovatel dopustil nezákonného zásahu. V souladu se závazným právním názorem městského soudu je tedy povinen, přestože podle záznamu v informačním systému TPP bylo žalobkyni uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nejprve v jiném členském státě, konkrétně ve Finsku, pozdější žádost žalobkyně o udělení tohoto povolení k pobytu v České republice přijmout, vést o ní řádné správní řízení, v jeho rámci poučit žalobkyni o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit nejen to, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo žalobkyni ve Finsku skutečně uděleno, ale zejména, zda dosud, ke dni rozhodování stěžovatele, trvá. Pokud stěžovatel i přes uvedené skutečnosti postaví trvání pobytového oprávnění žalobkyně ve Finsku najisto, bude dále povinen postupovat podle bodu [78]

pokračování

zmiňovaného rozsudku č. j. 1 Azs 174/2024-42. Tedy především ověří, zda vydáním povolení k pobytu žalobkyně za účelem dočasné ochrany v České republice její předchozí obdobné pobytové oprávnění ve Finsku zanikne, a pokud tomu tak nebude, poskytne žalobkyni přiměřenou lhůtu k tomu, aby učinila potřebné kroky k ukončení tohoto jí ve Finsku uděleného povolení a aby tuto skutečnost stěžovateli doložila.

V.

[35] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[36] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Žalobkyně jako v řízení úspěšný účastník má právo na náhradu nákladů řízení důvodně vynaložených v řízení proti stěžovateli, který ve věci úspěch neměl. Náklady řízení o kasační stížnosti sestávají z odměny za jeden úkon právní služby po 4.620 Kč spočívající ve vyjádření ke kasační stížnosti [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. a § 11 odst. 1 písm. d) a § 11 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále žalobkyni náleží i náhrada hotových výdajů s tímto úkonem související podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč. Jelikož je právní zástupce žalobkyně plátcem daně z přidané hodnoty, což doložil již v řízení o žalobě, součástí nákladů řízení je i náhrada 21% daně z přidané hodnoty z částky 5.070 Kč, tj. 1.064,70 Kč. Náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v celkové výši 6.134,70 Kč je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupce žalobkyně v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2026

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu